

Zápisnica z plenárnej schôdze Slovenskej fyziologickej spoločnosti uskutočnenej dňa 3.2.2026 v rámci 101. Fyziologických dní v Ostrave

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Program:

1. Správa o činnosti Spoločnosti v r.2025
2. Správa o hospodárení a rozpočte za 2025
3. Podujatia SFyS
4. Informácie z FEPS, IUPS
5. Rôzne

Schôdzu viedla predsedníčka výboru prof. Čalkovská.

K bodu 1

Zasadnutia výboru SFyS: V roku 2025 sa výbor stretol dvakrát prezenčne, 12.mája a 30.októbra 2025. Zápisnice sú zverejňované na webovej stránke SFyS. V prípade potreby členovia výboru komunikovali mejlom alebo telefonicky.

Pravidelné súťaže:

V roku 2025 bola výborom SFyS vyhlásená **Súťaž o najlepší poster mladých fyziológov** podľa štandardných kritérií, ktorá sa uskutočnila počas 100.FD v Prahe.

Do súťaže sa prihlásilo 7 posterov, ktoré hodnotila komisia po vylúčení konfliktu záujmu: K.Babinská, S. Čačányiová, J. Török. Boli vyhodnotené prvé tri miesta. Ceny si víťazovia prebrali na májovom zasadnutí výboru. 1.miesto: Duřová U. a spol., CEM SAV, Ústav pre výskum srdca a BMC SAV, Ústav klinického a translačného výskumu, Bratislava; 2.miesto: Kvandová M. a spol., CEM SAV, Bratislava; 3.miesto Kapsdorferová V. a spol., Ústav lekárskej fyziológie LF UPJŠ Košice, Ústav fyziológie a patofyziológie LF OU, Ostrava

Do **Súťaže o najlepšiu publikáciu SFyS za rok 2024** sa prihlásilo 5 originálnych, ktoré hodnotila komisia v zložení I. Herichová, B. Mravec a M. Barteková. Dve najvyššie hodnotené práce získali identický počet bodov. Členovia výboru podporili ocenenie obidvoch najlepších publikácií SFyS za rok 2024. Ide o práce: Feješ A. a spol. „The effects of cross-sex fecal microbiota transplantation on metabolism and hormonal status in adult rats“ z Ústavu molekulárnej biomedicíny LF UK Bratislava v spolupráci s Institute for Integrative Systems Biology, University of Valencia, publikovaná v Int J.Mol.Sci 2024, 25,601-613 (Q1, IF 4,8) a Mikolka a spol. „The synthetic surfactant CHF5633 restores lung function and lung architecture in severe acute respiratory distress syndrome in adult rabbits.“ z Ústavu fyziológie JLF UK v Martine, v spolupráci s Karolinska Institut, Štokholm, publikovaná v Lung 2024, 202(3): 299-315. (Q1, IF 3,9). Za ocenené práce si diplom prebrali autori, resp. spoluautori pri otvorení 101. FD.

Ocenenia:

Pri príležitosti životného jubilea si za svoje dlhoročné aktivity pre Spoločnosť a fyziológiu ocenenie pri otvorení 101. FD prebral prof. MUDr. Michal Javorka, PhD. (50) – Bronzovú medailu SLS „Propter Merita“. Prof. MUDr. Borisovi Mravcovi, PhD. (50) bude Bronzová medaila odovzdaná pri inej vhodnej príležitosti.

M. Kriškovi (85) a V. Kristovej (75) boli zaslané ďakovné listy; J. Slezákovi (85) bol výborom pôvodne navrhnutý Strieborný odznak SLS – Strom života, ale na podnet SLS sa výbor SFyS pridal k návrhu na udelenie Čestnej plakety T.R. Niederlanda, ktorú si prebral v júni 2025 na slávnostnom podujatí SLS 24.6.2026 a na ktorom bol K. Javorka uvedený do Dvorany slávy slovenskej medicíny SLS; A. Čalkovskej (60) odovzdal Zlatú medailu SLS prezident SLS prof. Breza na otvorení akad. roka v 09/2025 v Martine a F. Jagla (80) si Strieborný odznak – Strom života prebral na októbrovom zasadnutí výboru.

K bodu 2

Členovia Spoločnosti mali k dispozícii predbežnú správu o hospodárskych výsledkoch SFyS za 2025 vypracovanú Ekonomickým oddelením SLS. Rovnako ako v uplynulých rokoch sa prostriedky čerpajú na nevyhnutné výdavky (v uplynulom roku členské FEPS a IUPS, ocenenia a služby SLS). K 31.12.2025 bolo hospodárenie takéto: počiatočný stav k 1.1.2025 (Fondy) 360,51 EUR + hospodárenia v roku 2025.....706,10 EUR = 1.066,61 EUR; pripočítanie nevyčerpaného daru + 2.470,38 EUR. Spolu výsledok k 31.12.2025 - na účte je 3.536,99 EUR.

Pre zaujímavosť: V roku 2025 už platilo vyššie členské (13,- EUR/rok), čo prinieslo viac financií (496.- EUR za 2024 vs. 1409.- za 2025). Pozitívny výsledok, okrem zvýšenia členského, ide najmä na vrub sponzorského príspevku vo výške 3.400,- EUR v 04/2025. Po stiahnutí VPV Slovenskou lekárskou spoločnosťou vo výške 400,- EUR bolo 3.000,- EUR pripísaných na účet SFyS.

K bodu 3

Podujatia 2025 pod hlavičkou/so spoluúčasťou SFyS

- 4.-5.2.2025, 100. Fyziologické dni v Prahe
- 29.9.-1.10.2025, 12. Medzinárodné sympóziu o oxide dusnatom: „Back to the Future“, organizoval Ústav normálnej a patologickej fyziológie CEM SAV, Bratislava. (Moravský kras, Jedovnice). *Účastníci si pripomenuli prvé sympóziá konané koncom 90. rokov a diskutovali o tom, ako sa poznanie o NO vyvíjalo za uplynulé štvrtstoročie, s cieľom priniesť nové pohľady a inšpiráciu pre budúci výskum.*
- 15.-17.10. 2025, 52. Konferencia KEK, Zámok Šimák, Pezinok. Téma: Translančná terapia v kardiológii. Organizátor: ÚVS CEM SAV; *zaregistrovaných bolo cca 60 účastníkov, vrátane významných osobností slovenskej a českej experimentálnej i klinickej kardiológie a veľkého zastúpenia mladých. Podujatie malo vysokú vedeckú, odbornú i spoločenskú úroveň. Zarezovala aj dôležitosť prepojenia experimentálnych a klinických kardiológov.*

V roku 2026:

- Aktuálne 101. FD, 3.-5.2.2025, miesto: LF OU v Ostrave, Česko
- Konferencia KEK sa bude konať na Morave v jeseni 2026; organizátorom bude LF MU Brno. Predbežne lokalita: Lednice, Valtice

K bodu 4

SFYs má zaplatené členské poplatky do FEPS 243,- EUR, ako aj do IUPS 286,62 EUR.

FEPS: predsedníčka referovala o

- online stretnutí vedenia FEPS a národných zástupcov (small group meetings)
- progrese v rámci iniciatívy EURAP - akreditácii európskych fyziológov, ktorý iniciovala Portugalská fyziologická spoločnosť a osvojila si ho FEPS (špeciálne stretnutie)
- Konaní FEPS Council Meeting: ExCo a zástupcov národných spoločností 13.9.2025 počas IUPS kongresu vo Frankfurte:
 - 1) Z pomedzi dvoch kandidátok na predsedníčku FEPS od r.2026 (President-Elect) bola zvolená prof. Jolanda van der Velden, vedúca Department of Physiology, Amsterdam University Medical Centre, Amsterdam, Holandsko (H-index 65; >14,500 citácií). Druhou navrhnutou bola prof. Johanna Lanner z Department of Physiology and Pharmacology, Karolinska Institutet, Stockholm, Švédsko (H-index 29; >3,000 citácií).
 - 2) Prof. Guido Ferretti prezentoval návrh na **konanie nasledujúceho kongresu FEPS, ktorý bude organizovaný spoločne s Talianskou fyziologickou spoločnosťou a uskutoční sa v Brescii 8.-11.9.2026**. O kongrese FEPS v 2027 ešte nie je rozhodnuté. V 2028 sa uskutoční Europhysiology a v 2029 bude FEPS spolu s Maďarskou fyziologickou spoločnosťou, ktorá si pripomenie 100 rokov.
 - 3) Prof. Luis Monteiro Rodrigues, iniciátor The European Accredited Physiologist Registration Initiative (EURAP) prezentoval, v akom stave sa iniciatíva nachádza. V súčasnosti je zapojených 7 spoločností (Rakúsko, Francúzsko, Maďarsko, Taliansko, Portugalsko, Slovensko, Švajčiarsko).
 - 4) Informácie o Acta Physiologica (dôležitý sponzor FEPS); najviac rukopisov je zo Škandinávie a Nemecka, vítané sú rukopisy z ďalších európskych krajín
 - 5) Ekonomické záležitosti FEPS, ktorá je v zelených číslach.(Podrobnejšie v zápisnici z výboru 10/2025)

IUPS

- IUPS kongres sa konal 11.-14. septembra 2025 vo Frankfurte nad Mohanom spoločne s Europhysiology, zo Slovenska bolo registrovaných 9 účastníkov, z ktorých bol jeden študent.
- General Assembly IUPS zložené z delegátov členských spoločností zvolilo počas kongresu vo Frankfurte nový výkonný výbor a novú radu na obdobie 2025–2029. Novému výkonnému výboru **predsedá nový prezident IUPS prof. Yoshihiro Kubo (Japonsko)**. Dvoma podpredsedami sú prof. Alicia Mattiazzi (Argentína) a prof. Holly Shiels (Veľká Británia); prof. Gary Sieck (USA) bol opäťovne zvolený za pokladníka, novým generálnym tajomníkom (od januára 2026) bude prof. W.E. Louch (Nórsko).
- V rámci zasadania GA bola prezentovaná nová publikácia „Physiology in a changing world: Adapting and transforming“ mapujúca stav IUPS a postavenie fyziológie v súčasnosti. Publikácia je voľne prístupná na stránke IUPS: <https://www.iups.org/status-report-on-worldwide-physiology-presented-4>
- V októbri 2026 bude v Pekingu Medzinárodný kongres fyziológov k 100. výročiu Čínskej fyziologickej spoločnosti.
- Ďalší kongres IUPS sa bude konať v japonskom meste Kobe, posielali sme info o presnom dátume 6.-9.júla 2029
- Odporúčame navštíviť web stránku IUPS s novým dizajnom: <https://www.iups.org/>

K bodu 5 - Rôzne

K volebnému zjazdu delegátov SLS:

Na základe výzvy SLS mali/mohli jej organizačné zložky do 12.9.2025 zaslať po jednom návrhu kandidáta do Prezídia SLS a do Dozornej rady SLS, ako aj delegáta volebného zjazdu. Výbor SFyS kandidátov nenavrhol; za delegáta s právom korešpondenčného hlasovania bol e-mailovou komunikáciou členov výboru odsúhlasený K.Javorka. V tejto súvislosti prof. Javorka informoval o návrhu niektorých zmien Stanov SLS, ktoré boli odsúhlasené počas zjazdu 10. novembra 2025 (riadne členstvo v SLS bude povinné len v jednej organizačnej zložke a to buď v odbornej spoločnosti, alebo v spolku. Počet organizačných zložiek, ktorých môže byť členom nie je obmedzený; pravidlá týkajúce sa používania symbolov, loga SLS, prípadne správne uvádzanie názvov organizačných zložiek s uvedením SLS; možnosť navrhnúť za čestného člena SLS alebo odbornej spoločnosti aj osobu, ktorá dovtedy nebola členom – o tomto rozhoduje výbor). Nový predsedom SLS je prof. J.Payer, kompletne zloženie Prezídia SLS a Dozornej rady SLS na funkčné obdobie od 1.1.2026 do 31.12.2029 je na webstránke SLS, kde sú už zverejnené aj novelizované Stanovy a príspevkový poriadok SLS.

K jubilantom 2026:

Výbor SFyS sa rozhodol udeliť nasledovné ocenenia práce v prospech slovenskej fyziológie jubilantom (bez titulov): V. Szathmárymu (85) - Strieborný odznak SLS - „Strom života“, T. Ravingerovej (75) Medailu založenia Spoločnosti lekárska – slowanskej, F. Šimkovi (70) Zlatú medailu SLS.

K členskej základni:

- K 21.1. 2026 mala Slovenská fyziologická spoločnosť 137 členov, v januári 2025 to bolo 141. V uplynulom roku odišlo 11 členov (úmrtie, vyšší vek, zmena zamestnania a i.) a pribudlo 6 nových členov; z toho 5 doktorandi. Priemerný vek členov SFyS je 48,2 roka, počet mladých fyziológov do 35 rokov je 31, v rozpätí 36 – 65 rokov je 75 členov a nad 65 rokov 31 členov.

Predsedačka pripomenula povinnosť včasnej realizácie platieb členského, nakoľko SLS automaticky vyraduje z evidencie tých členov, ktorí majú dlh za 2-3 roky.

K aktuálnej posterovej súťaži (2026):

- Do Súťaže o najlepší poster mladých členov SFyS počas prebiehajúcich 101. FD je prihlásených 6 posterov. S členstvom v komisii na posudzovanie posterov súhlasili D. Ostatníková, K. Babinská a M.Javorka, ktorí nie sú spoluautormi súťažiacich posterov. Výsledky budú oznámené v závere 101. FD.

K voľbám na ďalšie funkčné obdobie:

Súčasný výbor a Dozorná rada SFyS pracuje vo funkčnom období 2023 – 2026.

Koncom roka 2026 sa uskutočnia voľby jednokolovým korešpondenčným spôsobom podľa volebného poriadku SLS a s pozorovateľom za SLS. Existujú dve možnosti písomného hlasovania:

- 1) V hlasovacom lístku sú uvedení kandidáti výboru a DR a voľné rubriky, hlasujúci zakrúžkuje/nezakrúžkuje kandidátov a doplní/nedoplní ďalších svojich kandidátov.
- 2) V hlasovacom lístku nie sú žiadni kandidáti a do rubriky si každý vpíše svojich.

Aktuálny zoznam členov SFyS bude k dispozícii na našej web stránke, rozmnožovať a posilať ho členom ako prílohu k hlasovaciemu lístku by bolo zbytočné.

Výbor sa týmto bude zaoberať na svojom najbližšom zasadnutí.

K časopisu Československá fyziologie:

Predsedníčka podala informácie zo zasadnutia Redakčnej rady Čs. fyziol, ktorá sa konala počas FD 3.2.2026 doobeda. Vlni vyšli 2 čísla, jedno s príspevkami o histórii, druhé klasické. Časopis bude vychádzať už len elektronicky, avšak v prípade, že to bude vhodné, je možné „špeciálne číslo“ vydať aj v papierovej forme. Číslo o výuke sa presunulo do roku 2026, s uzávierkou sa čaká po FD (do konca februára). Prof. Pokorný, ktorý zastupoval šéfredaktora prof. Rokytu vyzdvihol aj príspevky, ktoré sa venujú osobnostiam fyziológie (osobné správy, laudácie). Zároveň apeloval na členov RR, aby šírili informáciu o možnosti/potrebe zasielania kvalitných článkov, ktoré môžu zároveň slúžiť ako výučbový materiál pre doktorandov, ako aj na to, aby čitatelia „klikali“ na link e-časopisu (<https://www.tigis.cz/casopisy/pro-lekare/ceskoslovenska-fyziologie14>), nakoľko sa sleduje návštevnosť.

K Fyziologickým dňom 2027:

V diskusii vystúpila O.Pecháňová, ktorá informovala o tom, že organizátorom nasledujúcich FD bude ÚNaPF CEM SAV, čo výbor na svojom ostatnom zasadnutí odsúhlasil. Známy je už termín konania: 8.-11.2.2027 a miesto: Stará Lesná.

Predsedníčka poďakovala prítomným za účasť a ukončila schôdzu.

Zapísala:

Andrea Čalkovská

V Martine dňa 4. februára 2026